

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023-2026

Rok akademicki 2024/2025

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Wybrane zagadnienia z Historii Polski
Kod przedmiotu*	IA4
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Kierunek studiów	Dziennikarstwo i komunikacja społeczna
Poziom studiów	studia pierwszego stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	studia stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	II rok/sem. 4
Rodzaj przedmiotu	wykład
Język wykładowy	polski
Koordinator	dr hab. Jolanta Kowal, prof. UR – członkini Zespołu Programowego kierunku studiów DiKS
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr Wojciech Kwieciński (autor programu)

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
4	15								2

1.2. Sposób realizacji zajęć

zajęcia w formie tradycyjnej

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (zajęcia prowadzone są w formie zdalnej, jeśli wynika to z aktualnie obowiązujących przepisów).

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

ZALICZENIE Z OCENĄ

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Ogólna wiedza na temat historii Polski na poziomie edukacji ponadpodstawowej.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Zapoznanie studentów z podstawową wiedzą dotyczącą historii Polski (wyselekcjonowana problematyka społeczno-gospodarcza oraz zagadnienia polityczno–ustrojowe).
C ₂	Przedstawienie studentom najważniejszych zdobyczy kultury materialnej i umysłowej Polski.
C ₃	Przekazanie sposobów zdobywania, gromadzenia, analizy i wykorzystania wiedzy z zakresu historii, która może być przydatna z perspektywy studenta dziennikarstwa i komunikacji społecznej.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu/ modułu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych
EK_01	Zna najważniejsze zjawiska, procesy polityczne społeczne, gospodarcze i reguły nimi rządzące w odniesieniu do historii Polski oraz ma wiedzę na temat przemian historycznych i ich roli w kształtowaniu kultury i tożsamości narodowej	K_Wo6
EK_02	Ma świadomość i wiedzę dotyczącą zależności pomiędzy uwarunkowaniami historycznymi a zjawiskami kulturowymi w realiach poszczególnych epok.	K_Wo6
EK_03	Umie pozyskiwać niezbędną mu wiedzę historyczną, gromadzić ją, selekcjonować i dokonywać oceny jej przydatności.	K_Uo9
EK_04	Potrafi analizować i interpretować zjawiska i procesy społeczne, kulturowe, polityczne i gospodarcze.	K_Uo9
EK_05	Potrafi podjąć dyskusję krytyczną w odniesieniu do zagadnień obejmujących treści przedmiotu.	K_Uo9
EK_06	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju, jest wrażliwy na kontrargumenty i ma szacunek do odmiennych gustów i oceny zjawisk kulturowych.	K_Ko3
EK_07	Docenia rolę badań historycznych w rozumieniu i należytej ocenie dorobku kulturowego i ma świadomość konieczności pogłębiania wiedzy w tym zakresie.	K_Ko3

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
1. Periodyzacja dziejów Polski
2. Polska Piastów i Jagiellonów (chrzest Polski, proces kształtowania się i ewolucji państwa, rozbiór dzielnicowy, zmiany terytorialne i zagadnienie kultury materialnej, unia polsko-litewska, polityka dynastyczna Jagiellonów, stosunki z sąsiadami, ewolucja ustrojowa).
3. Rzeczpospolita Obojga Narodów (konflikty, zagadnienia ustrojowe, gospodarcze i kulturowe, Polska na tle krajów europejskich, przyczyny kryzysu i upadku państwa polskiego).
4. Polska w okresie rozbiorów 1795-1918 (powstania narodowe, Wielka Emigracja, sytuacja Polaków pod zaborami: działalność niepodległościowa, praca organiczna, początki ruchów politycznych, kultura doby romantyzmu i pozytywizmu).
5. II Rzeczpospolita. Walka o kształt granic, problemy gospodarcze, zmiany polityczno – ustrojowe: od demokracji parlamentarnej do autokratyzmu, polityka zagraniczna. Kultura Polska w okresie międzywojennym.
6. Polska w latach 1939-1945 (Polityka okupacyjna Trzeciej Rzeszy i ZSRR na ziemiach polskich. Działalność rządu londyńskiego, polski czyn zbrojny w trakcie II wojny światowej, sprawa katyńska, Polska lubelska).
7. Od stalinizmu po transformację ustrojową (zarys Historii PRL-u).
8. Początki III RP, od „okrągłego stołu” po uchwalenie konstytucji z 1997 r. (zmiany polityczne, gospodarcze i społeczne).
9. Rola wiedzy historycznej w rozumieniu zjawisk i procesów kulturowych.

3.4 Metody dydaktyczne

wykład problemowy, wykład połączony z prezentacją multimedialną, dyskusja, analiza tekstów źródłowych

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w., ćw., ...)
EK_01-05	kolokwium, ocena z aktywnego udziału w dyskusji na zajęciach	w.
EK_06 - 07	obserwacja w trakcie zajęć	w.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Uzyskanie zaliczenia z wykładu będzie zależało od frekwencji (90%) oraz aktywności na zajęciach - udział w dyskusji (10%) oraz pozytywnej oceny z kolokwium podsumowującego zrealizowane treści.

Obecność na wykładach, znajomość treści wskazanych lektur oraz problematyki wykładów.

Na ocenę 2 0 – 50%	Na ocenę 3 51 – 70%	Na ocenę 4 71 – 89%	Na ocenę 5 90 – 100%
-----------------------	------------------------	------------------------	-------------------------

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	15
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	7
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, kolokwium, napisanie referatu itp.)	30
SUMA GODZIN	52
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

Wymiar godzinowy	nie dotyczy
Zasady i formy odbywania praktyk	nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Brzoza C., Sowa A., *Historia Polski 1918-1945*, Kraków 2006.
Chrześcijaństwo w Polsce. Zarys przemian 966-1979, pod red J. Kłoczowskiego, Lublin 1992.
 Chwalba A., *Historia Polski 1795-1918*, Kraków 2006.
 Dylągowa H., *Historia Polski 1795-1990*, Lublin 2000.
 Friszke A., *Polska. Losy państwa i narodu 1939-1989*, Warszawa 2003. Friszke A., *Opozycja polityczna w PRL 1945-1998*, Londyn 1994. Halecki O., *Historia Polski*, Lublin-Londyn 1992.
 Hass L., *Inteligencji polskiej dole i niedole XIX i XX wiek*, Łowicz 1999.
 M. Kallas, *Historia ustroju Polski X-XX wiek*, Warszawa 1996
 Kamiński A. S., *Historia Rzeczypospolitej wielu narodów 1505-1795*, Lublin 2000.
 Kłoczowski J., *Historia Polski do końca XV wieku*, Lublin 2000.
 Kunert A.K., *Rzeczpospolita Walcząca. Powstanie Warszawskie 1944*, Warszawa 1994.
 Paczkowski A., *Pół wieku Polski 1939-1989*, Warszawa 1998.
 Roszkowski W., *Historia Polski 1914-2005*, Warszawa 2006.
 Samsonowicz H., *Miejsce Polski w Europie*, Warszawa 1995.

Literatura uzupełniająca:

- Besala J., *Stefan Batory*, Warszawa 1992
- Biskup M., Labuda G., *Dzieje Zakonu Krzyżackiego w Polsce*, Gdańsk 1988.
- Bockenheimer K., *Dworek, kontusz, karabela*, Wrocław 2002.
- Bogucka M., *Staropolskie obyczaje XVI-XVII w.*, Warszawa 1994.
- Cieślak E., *Stanisław Leszczyński*, Wrocław 1994.
- Cynarski S., *Zygmunt August*, Wrocław 2004.
- Cywiński B., *Rodowody niepokornych*, Warszawa 1996.
- Czapliński W., *Władysław IV i jego czasy*, Kraków 2008.
- Dudek A., Zblewski Z., *Utopia nad Wisłą. Historia Peerelu*, Warszawa 2008.
- Dybiec J., *Nie tylko szabłą. Nauka i kultura polska w walce o utrzymanie tożsamości narodowej 1795-1918*, Kraków 2004.
- Eisler J., *Zarys dziejów politycznych Polski 1944-1989*, Warszawa 1992.
- Grzybowski S., *Henryk Walezy*, Wrocław 1980.
- Hass L., *Masoneria Polska XX wieku. Losy, loże, ludzie*, Warszawa 1996.
- Historia życia prywatnego*, T. 5, *Od I wojny światowej do naszych czasów* / pod red. Antoinette'a Prosta [i in.] Wrocław 2006.
- Ignatowicz I., *Spółeczeństwo polskie 1864-1914*, Warszawa 1988.
- Inteligencja polska XIX i XX wieku. Studia*, red. R. Czapulis-Rastenis, t.1-6, Warszawa 1978-1991.
- Jedynak B., *Obyczaje domu polskiego w czasach niewoli 1795-1918*, Lublin 1996.
- Kaczmarczyk J., *Bohdan Chmielnicki*, Wrocław 1988.
- Kawalec K., *Roman Dmowski*, Wrocław 2002.
- Kersten A., *Stefan Czarniecki 1599-1655*, Warszawa 1973
- Kieniewicz S., *Historia Polski 1795-1918*, Warszawa 1997.
- Kobieta i kultura życia codziennego. Wiek XIX i XX. Zbiór studiów*, red. A. Żarnowska, A. Szwarc, Warszawa 1997.
- Kobieta i społeczeństwo na ziemiach polskich w XIX wieku, zbiór studiów*, red. A. Żarnowska, A. Szwarc, Warszawa 1990.
- Konopczyński W., *Dzieje Polski nowożytnej*, Warszawa 1986.
- Kowecka E., *W salonie i w kuchni. Opowieść o kulturze materialnej pałaców i dworów polskich w XIX wieku*, Warszawa 1989.
- Krawczak T., *W szlacheckim zaścianku*, Warszawa 1993.
- Kuchowicz Z., *Miłość staropolska*, Łódź 1982.
- Kuchowicz Z., *Obyczaje staropolskie XVII-XVIII w.*, Łódź 1975.
- Kumor B., *Historia Kościoła*, t. 6, Lublin 2003; t. 7, Lublin 2003; t. 8, Lublin 2004.
- Kumor B., *Ustrój i organizacja Kościoła w okresie niewoli narodowej 1772-1918*, Kraków 1980.
- Litak S., *Od reformacji do Oświecenia. Kościół katolicki w Polsce nowożytnej*, Lublin 1994.
- Łuczak C., *Polska i Polacy w drugiej wojnie światowej*, Poznań 1993.
- Mączak A., *Klientela. Nieformalne systemy władzy w Polsce Europie XVI-XVIII w.*, Warszawa 1994.
- Molenda J., *Chłopi. Naród. Niepodległość. Kształtowanie się postaw narodowych i obywatelskich chłopów w Galicji i Królestwie polskim w przededniu odrodzenia Polski*, Warszawa 1999.
- Możdżyńska-Nawotka M., *O modach i strojach*, Wrocław 2003.

Obyczaje w Polsce. Od średniowiecza do czasów współczesnych, red. A. Chwalba, Warszawa 2005.

Olszewski D., *Polska kultura religijna na przełomie XIX i XX wieku*, Warszawa 1996.

Olszewski H., *O skutecznym rad sposobie*, Kraków 1989.

Polska na przestrzeni wieków, red. J. Tazbir, Warszawa 1995.

Polska XVII wieku. Państwo, społeczeństwo, kultura, red. J. Tazbir, Warszawa 1974.

Przyboś A., *Michał Korybut Wiśniowiecki 1640-1673*, Kraków 2007.

Rok B., *Człowiek wobec śmierci w kulturze staropolskiej*, Wrocław 1995.

Rzeczpospolita wielu narodów i jej tradycje, red. M. Markiewicz, A. Link-Lenczowski, Kraków 1999.

Spółeczeństwo polskie od X do XX wieku, red. I. Ignatowicz, A. Mączak, B. Zientara, J. Żarnowski, Warszawa 1988.

Staszewski J., *August II Mocny*, Wrocław 1998.

Staszewski J., *August III Sas*, Wrocław 1989.

Suleja W., *Józef Piłsudski*, Wrocław 2004.

Tazbir J., *Kultura szlachecka w Polsce. Rozkwit – upadek – relikty*, Warszawa 1988.

Terlecki R., *Miecz i tarcza komunizmu. Historia aparatu bezpieczeństwa 1944-1990*, Kraków 2007.

Topolski J., *Polska w czasach nowożytnych. Od europejskiej potęgi do utraty niepodległości*, Poznań 1994.

Tradycje polityczne dawnej Polski, red. A. Sucheni-Grabowska, A. Dybowska, Warszawa 1996.

Wandycz P., *Pod zaborami. Ziemia Rzeczypospolitej w latach 1795-1918*, Warszawa 1994.

Wapiński R., *Ignacy Paderewski*, Wrocław 1999.

Wisner H., *Władysław IV Waza*, Wrocław 1995.

Wisner H., *Zygmunt III Waza*, Wrocław 2006.

Wójcik Z., *Jan Kazimierz Waza*, Wrocław 2004.

Wójcik Z., *Jan Sobieski*, Warszawa 1994.

Zblewski Z., *Abecadło Peerelu*, Kraków 2008.

Zdrada J., *Historia Polski 1795-1914*, Warszawa 2005.

Ziejka F., *Złota legenda chłopów polskich*, Warszawa 1988.

Zielińska Z., *Ostatnie lata Pierwszej Rzeczypospolitej*, Warszawa 1986.

Zienkowska K., *Stanisław August Poniatowski*, Wrocław 2004.

Żarnowski, J., *Polska 1918-1939. Praca, technika, społeczeństwo*, Warszawa 1999.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej